05/01/2019

Ο Άγιος Πρόκλος, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως για τη Μεγάλη Εορτή των Θεοφανείων

/ Ορθόδοξες Προβολές

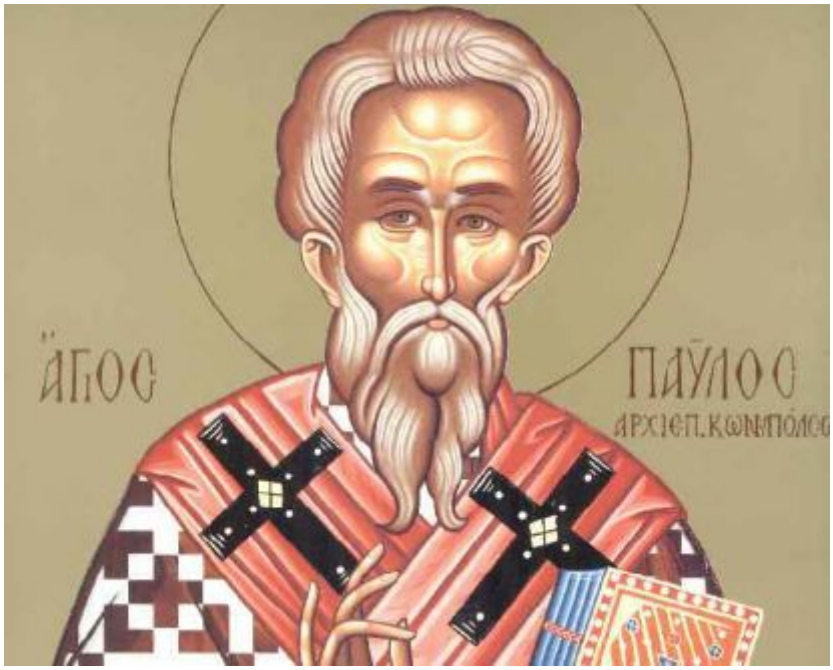

Για τη Μεγάλη εορτή των Θεοφανείων υπάρχουν πολλές μαρτυρίες, μία από τις πιο σημαντικές είναι του αγίου Πρόκλου Πατριάρχου Κων/λεως με τίτλο “Εἰς τὰ Ἅγια Θεοφάνεια”.

“Φάνηκε ὁ Χριστός στόν κόσμο καί τόν ἄχαρο κόσμο στόλισε μ᾽ ἀπέραντη εὐφροσύνη. Σήκωσε πάνω Του τήν ἁμαρτία τοῦ κόσμου, καί καταπάτησε γιά πάντα τόν ἐχθρό τοῦ κόσμου. Ἁγίασε τίς πηγές τῶν ὑδάτων καί φώτισε τίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων. Θαύματα μίχθηκαν μέ μεγαλύτερα θαύματα. Σήμερα, ἀπό τή χαρά πού ἔφερε ὁ Σωτήρας μας Χριστός, χωρίστηκαν ἡ γῆ καί ἡ θάλασσα καί ἀπ᾽ ἄκρη ὡς ἄκρη γέμισε ὁ κόσμος εὐφροσύνη. Ἡ σημερινή γιορτή ἀποκαλύπτει μεγαλύτερα θαύματα ἀπό ἐκείνη τῆς Χριστουγεννιάτικης νυχτιᾶς. Γιατί κείνη τήν νύχτα πού μᾶς πέρασε χαιρότανε μονάχα ἡ γῆ, καθώς βάσταζε πάνω της στήν ἀγκαλιά τῆς φάτνης τόν Παντοκράτορα Θεό. Σήμερα ὅμως, πού γιορτάζουμε τά Θεοφάνεια, εὐφραίνεται μαζί της καί ἡ θάλασσα. Καί εὐφραίνεται γιατί διά μέσου τοῦ Ἰορδάνη λαβαίνει μέρος καί αὐτή στήν εὐλογία τοῦ ἁγιασμοῦ.

Στήν γιορτή τῆς θείας Γέννησης ὁ Θεός φάνηκε βρέφος μικρό, νιογέννητο, δείχνοντας ἔτσι τή δική μας νηπιότητα. Σήμερα ὅμως τόν βλέπουμε τέλειο

ἄνθρωπο, τέλειο Υἱό, ἀπό τέλειο Πατέρα γεννημένον. Ἐκεῖ φανέρωσε τό θεῖο βρέφος τό ἀστέρι πού ἀνέτειλε ἀπό τήν ἀνατολή, καί ἐδῶ ὁμολογεῖ γι᾽ Αὐτόν ἀπό τόν οὐρανό ὁ Θεός Πατέρας, ἀπό τόν Ὁποῖον γεννήθηκε πρό τῶν αἰώνων. Ἐκεῖ Τοῦ πρόσφεραν -ὡσάν σέ βασιλιά- δῶρα οἱ Μάγοι, πού πεζοπόρησαν ἀπό τήν ἀνατολή. Ἐδῶ ἄγγελοι ἀπό τόν οὐρανό φερμένοι Τοῦ πρόσφεραν τή διακονία πού πρέπει μόνο σέ Θεό. Ἐκεῖ τυλίχτηκε μέσα στά σπάργανα καί ἐδῶ λύνει μέ τό βάπτισμα τίς σειρές τῶν παραπτωμάτων καί τά δεσμά τῆς ἁμαρτίας μας. Ἐκεῖ ὁ βασιλιάς τῶν οὐρανῶν ντύθηκε σάν βασιλική ἀλουργίδα τόν κόσμο, ἐδῶ ἡ πηγή τῆς ζωῆς ντύνεται ὁλόγυρα τά ποταμίσια κύματα. Ἐλᾶτε λοιπόν νά ἰδεῖτε παράδοξα θαύματα.

Ὁ Ἥλιος τῆς δικαιοσύνης λούζεται στοῦ Ἰορδάνη τά νερά. Ἡ φωτιά βουτάει καί σμίγει μέ τά νερά. Καί ὁ Θεός ἀπ᾽ ἄνθρωπο ἁγιάζεται. Σήμερα ὁλόκληρη ἡ κτίση βροντοφωνάζει καί ἀνυμνεῖ:

«Εὐλογημένος νά᾽σαι Σύ πού ἔρχεσαι στ᾽ ὄνομα τοῦ Κυρίου!!» Σύ πού ἔρχεσαι διά τῆς Προνοίας Σου μέσα ἀπ᾽ ὅλα τά κτίσματά Σου. Σύ πού συντηρεῖς τό ὕψος τοῦ στερεώματος καί ἔντεχνα ὁδηγεῖς σάν ἥμερο ἄλογο μέ χαλινάρι τήν τροχιά τοῦ Ἥλιου. Σύ πού βάζεις σέ τάξη χωρίς διόλου ν᾽ ἀνακατεύονται τά πλήθη τῶν ἀστέρων καί μᾶς κερνᾶς πλούσια ἀγέρα γιά νά ἀναπνέουμε ἀσταμάτητα ζωή. Σύ πού ζεσταίνεις καί ζωογονεῖς τή μάννα γῆ ὥστε νά μᾶς χαρίζει τούς καρπούς της ὁλοχρονίς. Σύ πού δαμάζεις καί σταματᾶς τή πολυκύμαντη θάλασσα ζώνοντάς την ὁλοτρόγυρα μ᾽ ἕνα μικρούτσικο χαλινάρι ἀπό ἀμμοχάλικο. Σύ πού σπρώχνεις τά νερά ἀπό τῆς γῆς τά σπλάχνα καί φτιάχνεις τίς πηγές. Σύ πού καθοδηγεῖς τίς ποταμίσιες ὄχθες νά πορεύονται χωρίς χαμό καί περιπλάνηση ὡς τή θάλασσα. Τοῦτα ὅλα τά θαυμάσια ἀναλογιζόμαστε καί ἀπό τά κατάβαθά μας βγαίνει ἡ κραυγή: «Εὐλογημένος Σύ πού ἔρχεσαι στ᾽ ὄνομα τοῦ Κυρίου».

— Πές μας λοιπόν, Ποιός εἶν᾽ Αὐτός, μακάριε Δαυΐδ;

— Ὁ Κύριος καί ὁ Θεός μας πού μᾶς φανερώθηκε μ᾽ ἀνθρώπινη μορφή. Ἀλλά δέν τό λέει αὐτό μόνον ὁ προφήτης Δαυΐδ. Τό λέει καί ὁ Ἀπόστολος Παῦλος πού συμφωνεῖ μαζί του καί διδάσκει: «Μᾶς φανερώθηκε ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ πού σώζει κάθε ἄνθρωπο καί μᾶς διδάσκει ὅλους μας». Ὄχι μερικούς ἀλλά ὅλους μας. Σ᾽ ὅλους, Ἰουδαίους καί Ἕλληνες χαρίζει μέ τό βάπτισμα τή σωτηρία καί ὑποδείχνει τό σωτήριο αὐτό λουτρό σάν εὐεργέτημα δοσμένο δωρεάν σέ κάθε ἀνθρώπινη ψυχή πού τό ζητάει. Ἐλᾶτε νά δεῖτε πρωτόγνωρο κατακλυσμό, πολύ μεγαλύτερον καί δυνατότερον ἀπ᾽ ἐκεῖνον πού γίνηκε τήν ἐποχή τοῦ Νῶε. Ἐκεῖ τό νερό ἔπνιξε τούς ἀνθρώπους καί ἐδῶ τό νερό τοῦ βαπτίσματος, κείνους πού εἶχαν πεθάνει πνευματικά ξαναζωντάνεψε, μέ τή δύναμη τοῦ Θεοῦ πού σήμερα βαπτίστηκε.

Ἐκεῖ ὁ Νῶε ἔφτιαξε κιβωτό στέρεα ἀπό ξύλα καί ἐδῶ ὁ Χριστός ὁ νοητός Νῶε, προσέλαβε ἀπό τήν ἄφθορο παρθένο Μαρία τήν κιβωτό τοῦ σώματος. Ἐκεῖ ὁ Νῶε ἄλοιψε τήν κιβωτό ἐξωτερικά μέ ἄσφαλτο πίσσα. Ἐδῶ ὁ Χριστός δυνάμωσε καί περιφρούρησε τήν κιβωτό τοῦ σώματος μέ τό χρῖσμα τῆς πίστεως. Ἐκεῖ περιστερά πού βάσταζε κλαδί ἐληᾶς προμήνυσε τήν εὐωδιά τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ. Ἐδῶ τό Πνεῦμα τό Ἅγιον μέ τή μορφή ὁλόασπρης περιστερᾶς παρουσιάστηκε καί σ᾽ ὅλους φανέρωσε τόν ἐλεήμονα Κύριο. Ἀλλά μέ καταπλήττει ἡ ὑπερβολική ταπείνωση τοῦ Κυρίου. Γιατί δέν ἀρκέστηκε, Αὐτός ὁ γεννημένος τέλειος Υἱός ἀπό τέλειο Πατέρα, νά γεννηθῆ καί ἐπί γῆς τέλειο βρέφος ἀπό τά σπλάχνα μιᾶς γυναίκας.

Δέν ἀρκέστηκε Ἐκεῖνος πού εἶναι σύνθρονος μέ τόν Θεό Πατέρα νά λάβει τή μορφή τοῦ δούλου ἀλλά καί σάν τόν τελευταῖο ἁμαρτωλό προσέρχεται νά βαπτισθεῖ. Ἀλλά ἄς μή γίνει ἡ κοινή γιά ὅλους τούς ἀνθρώπους εὐεργεσία σκάνδαλο γι᾽ αὐτούς πού τούτη τήν ὥρα μέ ἀκοῦνε. Γιατί βαπτίζεται ὁ Δεσπότης πάντων Χριστός ὄχι γιατί ἔχει ἀνάγκη ἀπό ψυχικό καθαρισμό, ἀλλά γιά νά οἰκονομήσει μέ δυό τρόπους τό συμφέρον τῶν ψυχῶν μας, ὥστε καί μέ τό νερό νά μᾶς δωρήσει τήν ἁγιαστική χάρη καί νά προτρέψει τόν καθένα μας νά βαπτιστεῖ. Καθώς μᾶς λέει ὁ ἱερός Εὐαγγελιστής, ἦρθε ὁ Ἰησοῦς ἀπό τή Γαλιλαία στόν Ἰορδάνη ὅπου βρισκόταν ὁ Ἰωάννης γιά νά βαπτιστεῖ ἀπ᾽ αὐτόν. Τό τί συνέβηκε τότε ἀδερφοί μου δέν μπορεῖ νά τό χωρέσει νοῦς ἀνθρώπινος. Γιατί ξεπερνᾶνε κάθε θέαμα καί ἄκουσμα ὅσα συνέβηκαν ἐκεῖ. Τρέμει ὁ νοῦς.

Χάνεται ἡ λαλιά μή τολμώντας νά ἐξιστορίσει τά ἀνέκφραστα. Γι‹ αὐτό λοιπόν καί ὅταν εἶδε ὁ Ἰωάννης τόν Δεσπότη μας Χριστό νά τόν πλησιάζει, μέ πολύ καρδιοχτύπι, πέφτοντας καί ἀγκαλιάζοντας τά πόδια Του τοῦ εἶπε παρακλητικά: — Γιατί βιάζει ἐμένα τόν ἀδύνατο ἄνθρωπο ὁ Παντοδύναμος Θεός μου νά κάνω κάτι πού ξεπερνάει τίς δυνάμεις μου; Δέν εἶμαι ἐγώ σέ θέση νά ἐπιχειρήσω κάτι τέτοιο. Πῶς νά τολμήσω νά Σέ βαπτίσω; Πότε συνέβηκε νά καθαριστεῖ ἡ φωτιά ἀπό τό ξερό χορτάρι; Πότε ἔπλυνε ἡ λάσπη τήν πηγή; Πῶς νά βαπτίσω Ἐσένα τόν Κριτή τῆς οἰκουμένης ἐγώ ὁ ὑπεύθυνος γιά τόσες ἁμαρτίες; Πῶς νά Σέ βαπτίσω Δέσποτά μου; Δέν βλέπω ἁμαρτία πάνω Σου. Δέν ἔχεις πέσει θῦμα τῆς κατάρας τοῦ προπάτορα Ἀδάμ. Δέν ἔχεις καθόλου λερωθεῖ ἀπό τήν ἁμαρτία. Γιατί ἄν καί ἔκλινες οὐρανούς καί κατέβηκες, τίποτα ἀπό τά θελήματα τοῦ Θεοῦ Πατέρα δέν παρέβηκες.

–Τί κάνεις Δέσποτά μου; Γιατί μ᾽ ἀναγκάζεις νά κάνω κάτι πού ξεπερνάει τίς δυνάμεις μου; Ποτέ καί τίποτα δέν τόλμησα νά κάνω ἀπ᾽ ὅλα ὅσα παροργίζουν τήν ἀγαθωσύνη Σου. Σάν δουλικό πιστό γεμάτο ἀγάπη καί σεβασμό γιά τόν ἀφέντη του πρότρεξα καί ἐμήνυσα στόν κόσμο τήν παρουσία Σου. Ἐνῶ βρισκόμουνα ἀκόμη μέσ᾽ τήν κοιλιά τῆς μάννας μου, δανείστηκα τήν γλώσσα της καί Θεό τοῦ κόσμου

Σέ ἐκήρυξα. Ὅλους τούς προετοίμασα νά Σέ δεχθοῦν, νά Σ᾽ ἀπαντήσουν. Πές μου λοιπόν Κύριέ μου, πῶς θ᾽ ἀνεχθεῖ νά δεῖ ὁ ἥλιος τόν Παντοκράτορα Θεό ἔτσι νά ἐξευτελίζεται ἀπό τήν τόλμη ἑνός δούλου Του καί δέν θά ρίξει καυτερές φωτοβολίδες νά μέ κατακάψει, ὅπως ἔκανε ἐκείνους τούς καιρούς τούς ἄσωτους Σοδομίτες; Πῶς θά ἀντέξει ἡ γῆ νά δεῖ Ἐκεῖνον πού ἁγιάζει τούς ἀγγέλους, ἀπέριττα νά βαπτίζεται ἀπό χέρι ἀνθρώπου ἁμαρτωλοῦ καί δέν θ᾽ ἀνοίξει τά σπλάχνα της γιά νά μέ καταπιεῖ, ὅπως ἔκανε τόν Ἀβειρών καί τόν Δαθάν; Πῶς νά βαπτίσω Δέσποτά μου Ἐσένα πού δέν μολύνθηκες ἀπό τής φυσικῆς γέννησης τό λέρωμα; «Ἐξ ἀσπόρου γαστρός, ἄσπορος προῆλθε καρπός». Πῶς λοιπόν ἐγώ ὁ χιλιολερωμένος ἀπό τήν ἁμαρτία ἄνθρωπος νά ἁγνίσω τόν Θεό; Θεό ἀναμάρτητο; Ἐγώ ἔχω ἀνάγκη νά βαπτιστῶ ἀπό Σένα καί Σύ ἔρχεσαι σέ μένα; Μ᾽ ἔστειλες νά βαπτίζω, Κύριέ μου, καί δέν παράκουσα τήν ἐντολή Σου. Πρότρεπα ὅλους πρός τό βάπτισμα καί τούς ἔλεγα: «Ὁμολογῆστε ἐνώπιον τοῦ Κυρίου τίς ἁμαρτίες σας, γιατί Αὐτός εἶναι ὁ μόνος ἀγαθός. Αὐτός πού ἔρχεται πίσω μου δέν εἶναι βλοσυρός καί αὐστηρός. Εἶναι ἀγαθός καί Υἱός Πατέρα Ἀγαθοῦ. Δέν φέρεται γιά λίγο μονάχα μ᾽ ἀγαθωσύνη καί ὕστερα νά ἀλλάζει διάθεση γιά τόν ἁμαρτωλό ἄνθρωπο, ἀλλά τό ἔλεός Του μένει εἰς τόν αἰώνα. Καί ἐπειδή τό ἔλεός Του εἶναι ἀμέτρητο γι᾽ αὐτό καί οἱ οὐράνιες δυνάμεις ἀνυμνώντας Τοῦ ἔλεγαν: «Εὐλογημένος Σύ πού ἔρχεσαι στ᾽ ὄνομα τοῦ Κυρίου».

Ὁ Κύριος καί ὁ Θεός μας μᾶς φανερώθηκε. Μᾶς φανερώθηκε ὁ Ἥλιος τῆς δικαιοσύνης καί διέλυσε τό σκοτάδι τῆς ἄγνοιας πού μᾶς περιέλουζε. Μᾶς φανερώθηκε ὁ οὐράνιος Τσοπάνης καί ἔδιωξε ἀπό τό κοπάδι τῶν παιδιῶν Του τούς λύκους τοῦ διαβόλου. Μᾶς φανερώθηκε ὁ Μονογενής Υἱός τοῦ Πατρός καί χάρισε μέ τό βάπτισμα τήν υἱοθεσία στούς πιστούς. Μᾶς φανερώθηκε ἡ ζωή ὁλόκληρου τοῦ κόσμου καί μέ τό θάνατό Του θανάτωσε τόν θάνατο ὡς ἀθάνατος καί ἀξίωσε νά ζήσουν ζωή ἀθάνατη, ἐκεῖνοι πού εἶχαν πέσει στή φθορά καί στό θάνατο.

Ἀλλά ἐνῶ ἐγίνονταν ὅλα αὐτά, ὁ Θεός Πατέρας ἀγαλώμενος μέ τήν ὑπερβολική ταπείνωση τοῦ Υἱοῦ, ἀνοίγει διάπλατα τίς πύλες τοῦ οὐρανοῦ καί μέ βροντερή φωνή ξεχειλισμένη ἀπό αἰσθήματα πού πλημμυρίζουνε μιά πατρική καρδιά, ἀνακράζει: «Αὐτός εἶναι ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός». Καί γιά νά μήν μπερδευτεῖ ὁ νοῦς ὅσων ἀκούγανε ὅλα τοῦτα -ἄν εἶναι δηλαδή Υἱός ὁ Βαπτιστής ἤ ὁ Χριστός- ἔρχεται τό Ἅγιον Πνεῦμα, σάν ἄσπρο περιστέρι καί δείχνει Ἐκεῖνον πού βαπτιζόταν καί πού ὁ Θεός Πατέρας τόν μαρτυροῦσε στούς ἀνθρώπους σάν μονογενή Υἱό Του. Σ᾽ Αὐτόν πρέπει ἡ δόξα, τό κράτος, ἡ τιμή καί ἡ προσκύνηση σήμερα καί πάντοτε καί εἰς τούς αἰώνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν”.